

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

На правах рукопису

МАКАРЕНКО ДАЛЕР ДОВЛАТМУРОДОВИЧ

**ГЛОБАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ В ТУРИЗМІ ПІД ВПЛИВОМ ПАНДЕМІЇ
COVID-19**

Спеціальність 242 Туризм
(код) (назва спеціальності)

Освітня програма Туризм
(назва)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра

Науковий керівник:
Сазонець Ігор Леонідович,
доктор економічних наук, професор

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол засідання кафедри

№ 9 від 14.06.2022

Завідувач кафедри

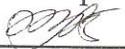
 Роман Теремко
(підпис) (І'мя, ПРІЗВИЩЕ)

Дніпро, 2022

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
Рівень вищої освіти бакалавр
Спеціальність 242 «Туризм»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри туристичного та
готельно-ресторанного бізнесу

 / І. А. Колесник

« 11 » 04 2022 року

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ (ПРОЕКТ) СТУДЕНТУ

Макаренко Далер Довлатмуродович

1. Тема роботи (проекту) Глобальні інновації в туризмі під впливом пандемії Covid-19

керівник роботи (проекту) д.е.н., проф. Сазонець І.Л.

затверджена наказом по Університету від 06.05.2022 р. № 95-02.

2. Строк подання студентом роботи (проекту) 10.06.2022 р.

3. Вихідні дані до роботи (проекту): статистична звітність міжнародних організацій, регіональних об'єднань та органів державної влади країн; наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з питань глобальної проблематики розвитку світового туризму; національні та міжнародні нормативно-правові документи.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки:

Вступ

Розділ 1. Теоретичні аспекти запровадження інновацій у туризмі

Розділ 2. Аналіз впливу пандемії та розвитку світового туризму

Розділ 3. Глобальні інновації як вирішальна умова подальшого розвитку глобального туризму

Висновки

Список використаних джерел.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ТУРИЗМІ.....	6
1.1. Сутність та специфіка інновацій у туризмі та індустрії гостинності.....	6
1.2. Концептуально-динамічний підхід до інновацій в туризмі	13
1.3. Інноваційність як ключова конкурентна перевага компаній у сфері туризму	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ПАНДЕМІЇ ТА РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ТУРИЗМУ	26
2.1. Динаміка розвитку світового туризму до пандемії	26
2.2. Міжнародний туризм: внесок регіонів у індустрію послуг	32
2.3. Події в туристичній сфері під час пандемії та вплив COVID-19	39
РОЗДІЛ 3. ГЛОБАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ ЯК ВИРІШАЛЬНА УМОВА ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОГО ТУРИЗМУ	47
3.1. Глобальні виклики та пріоритети розвитку туризму.....	47
3.2. Проблематика дотримання обмежуючих заходів та зниження контактів як передумова до розвитку інноваційності на ринку	53
3.3. Тенденції розвитку глобальних інновацій у туризмі у відповідь на COVID-19	53
ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72

ВСТУП

Сьогодні туризм стає важливим сектором не тільки економік окремих країн світу, а і глобальної економіки. Основні тренди розвитку даної галузі відіграють ключові ролі у глобальній економічній активності через створення робочих місць та експорту послуг. Останні півстоліття туризм показує значну географічну експансію за рахунок охоплення нових регіонів і країн та диверсифікацію через розширення й оновлення традиційних видів туристських послуг. З'являються нові дестинації паралельно із звичними напрямками, такими як Європа й Північна Америка. Більш того, незважаючи на нетривалі спади, туризм демонструє стійке зростання.

Із початку XXI ст. туристична індустрія набула великих розмірів та генерує високі прибутки країнам, що її розвивають. Туристичний ринок набуває рис висококонкурентного середовища, де кожна країна намагається стати першою щодо просування туристичного продукту, адже прибутки від туристичної індустрії з кожним роком займають все більші показники у бюджетах країн 'світу. Сфера туризму, якщо її правильно просувати, може приносити високі прибутки підприємцям та країні в цілому.

Загалом протягом останніх кількох десятиліть послуги відігравали вирішальну роль в економіці більшості промислово розвинених країн. Інноваційні технології та бізнес-моделі змінили середовище обслуговування. Інновації у сфері послуг генерують новий досвід в спосіб життя, організацію, час і розміщення, що загалом можна описати як трансформацію індивідуальних та колективних процесів, які стосуються споживачів». Дослідження щодо глобальних інновацій у сфері туризму еволюціонували від загальної точки зору до перспективи демаркації, переходячи до перспективи синтезу. І сьогодні нагальним стає питання на необхідності комплексного підходу до інновацій у туризмі, який враховує як технологічні, так і нетехнологічні аспекти. Існуючу тенденцію до посилення інновативності туристичної галузі примножили карантинні обмеження внаслідок пандемії COVID-19.

Сьогодні туризм потребує розгляду нових бізнес-моделей, нових маркетингових підходів, управління клієнтами, управління талантами, надання послуг, каналів розподілу та інструментів виявлення. Глобальні інноваційні онлайн-спільноти дозволяють клієнтам ділитися, обговорювати та просувати свої ідеї. Таке динамічне середовище не лише надає компаніям багаті джерела інновацій, але й спонукає постачальників туристичних послуг постійно вдосконалювати та перепроектувати свої послуги. Тому дослідження досягнень, можливостей і викликів щодо інновацій у сфері гостинності та туристичних технологій на фоні стану галузі під впливом COVID-19 сьогодні актуальні та потребують поглибленого вивчення.

Дослідження проблематики глобальних інновацій у галузі туризму проводилося наступними науковцями: Басюк Д. І., Вінокуров Я., Власенко І. В., Гуржій Н. М., Давидова О., Давидюк Ю. В., Доценко М.С., Жукович І. А., Зануда А., Корж Н. В., Крупський О.П., Ліпівська М. В., Мальська М. П., Мельниченко С.В., Олійник О. В., Пестушко В.Ю., Регула А., Романенко О. О., Романова А., Сава Є.В., Тонкошкур М. В., Третинко А. В., Худо В.В., Шевченко А.В., Шуплат О. М., Яворська О. Г. тощо. Дані роботи стали теоретичною основою проведеного дослідження.

Метою роботи є дослідження особливостей запровадження інновацій у туризмі як ключової передумови подальшого його розвитку на глобальному рівні.

Відповідно до обраної мети роботи визначимо наступні **завдання** для дослідження:

- визначити сутність та специфіку інновацій у туризмі та індустрії гостинності;
- з'ясувати концептуально-динамічний підхід до інновацій в туризмі;
- дослідити інноваційність як ключову конкурентну перевагу компаній у сфері туризму;
- проаналізувати динаміку розвитку світового туризму до пандемії;
- оцінити внесок регіонів у індустрію послуг міжнародного туризму;

- дослідити події в туристичній сфері під час пандемії та вплив COVID-19;
- визначити глобальні виклики та пріоритети розвитку туризму;
- окреслити проблематику дотримання обмежуючих заходів та зниження контактів як передумови до розвитку інноваційності на ринку;
- навести тенденції розвитку глобальних інновацій у туризмі у відповідь на COVID-19.

Об'єкт дослідження – світовий туристичний ринок та міжнародна туристична індустрія.

Предметом роботи є дослідження глобальних інновацій у туризмі задля визначення тенденцій їх розвитку у відповідь на COVID-19.

У дипломній роботі використані наступні **методи дослідження**: критичний аналіз літературних джерел щодо теми роботи; ретроспективне вивчення та аналіз економічних показників розвитку туризму; статистико-економічні (прийоми групування, порівняння, табличний) щодо аналізу теми дослідження, синтезу та дедукції, узагальнення при визначенні проблем та перспектив розвитку глобальних інновацій у туристичній індустрії.

Інформаційною базою дослідження стали нормативно-правова база, літературні джерела та статистичні матеріали щодо розвитку туризму, спеціальні монографічні й періодичні джерела, Інтернет-ресурси, офіційні сайти тощо.

Структура роботи. Дипломна робота містить вступ, 3 розділи, висновки й список використаних джерел, що включає 81 найменування, ілюстративний матеріал складається із 13 рисунків, 11 таблиць. У першому розділі дипломної роботи наведено теоретичні аспекти запровадження інновацій у туризмі: визначено сутність інновацій у туризмі та концептуально-динамічний підхід до інновацій та визначено інноваційність як конкурентну перевагу на ринку. Другий розділ присвячено аналізу впливу пандемії на світовий ринок туризму, у ньому досліджено динаміку розвитку ринку, внески регіонів та визначено вплив пандемії. У третьому розділі визначено глобальні виклики, пріоритети та тенденції розвитку глобальних інновацій у туризмі.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дало змогу зробити наступні висновки.

1) Загалом туристичний ринок вважається досить гнучким та швидко відновним від несприятливих дій та чинників. Відмінною рисою індустрії туризму є мінімальне виснаження природних ресурсів стосовно іншим секторів економіки. Туризм – це один із секторів сучасної економіки, направлений на задоволення потреб людей та покращення рівня життя населення. Туристичний ринок в рамках економіки країни реалізує важливі функції.

Інноваційні технології та бізнес-моделі зробили революцію в індустрії гостинності та туризму. Інновації в індустрії гостинності та туризму слідує за траєкторією розвитку інноваційних послуг, яка є відмінною від розвитку інновацій продукту. Інновації у туризмі класифікуються за технологічністю, характером та інтенсивністю впровадження. Положення Світової організації торгівлі щодо інноваційної діяльності у туристській сфері відмічають їх розвиток у трьох основних напрямках: розвиток бізнесу; маркетингові інновації; періодичні нововведення. Інноваційна діяльність у туризмі охоплює випуск нових видів туристичного продукту; зміну в організації виробництва через впровадження сучасних принципів маркетингу та менеджменту; використання нових туристичних ресурсів, застосування сучасної техніки й технологій.

Загалом інновації у туризмі та індустрії гостинності – це певні нововведення, які стосуються удосконалення та оптимізації послуг та процесу їх надання, а також управлінської системи господарюючого суб'єкта, виконаними у тому числі із використання сучасних технік та технологій. Такі інновації впроваджуються з метою збільшення комерційної ефективності, посилення бренду і збільшення лояльності клієнтів та досягнення конкурентної переваги на ринку. Інновації у туризмі сприяють стійкому функціонуванню та розвитку галузі. Це дає можливість констатувати, що інноваційною шлях розвитку індустрії туризму є перспективним.

2) На основі шумпетерівської ідеї «творчої деструкції», модель Абернаті-Кларка класифікує інновації у туризмі у двох вимірах: інтенсивність застарівання знань після інновації та інтенсивність змін у промислових зв'язках, викликаних інноваціями. Роль національної системи туристичних інновацій істотна в чотирьох аспектах: розвиток досліджень, якість навчання; туристична політика та дії інституційних органів; безпосереднє виробництво інновацій державними операторами (перевізниками, територіальними органами) за рахунок державних коштів та значного людського капіталу; непряме розповсюдження (перколяція) за допомогою стимулів (звільнення від податків) та допомоги (субсидії). Таким чином, інновації, що притягують попит, керовані новим попитом, що виражає нові потреби, отримують краще розповсюдження та вищу результативність. Це наголошує на важливості інновацій в трансформаціях, які зараз відбуваються у сфері туризму.

3) Інновації спрямовані на надання нових туристичних продуктів і послуг, таких як надання унікальних готельних послуг або додавання відмітних визначних пам'яток у місці призначення. Крім того, надання інноваційних туристичних продуктів або реструктуризація тих, які вже існують, підтримують здатність адаптуватися до поточних змін у потребах туристичних ринків, забезпечують безперервність і прибутковість туристичного бізнесу, допомагають протистояти зростаючій конкуренції, покращують концепцію сталого туризму та виконувати ефективний розвиток.

Інновації процесів пов'язані з наданням нових способів виробництва та надання туристичних послуг або покращення ефективності існуючих операцій. Маркетингові інновації у туризмі пов'язані з розробкою інноваційних способів розповсюдження та маркетингу туристичних продуктів і послуг. Управлінські інновації можуть бути пов'язані із прийняттям інноваційної організаційної структури чи нової кооперативної структури, яка відображає норму співпраці загалом у межах дестинації. Підтримка інновацій спрямована не лише на покращення туристичних послуг та продуктів, а й на зростання туристичної активності та посилення конкурентоспроможності туристичних компаній.

У сфері туризму малі оператори, зокрема, більш чутливі до конкуренції з боку своїх партнерів, ніж до переваг спільної роботи. Важливо визнати, що інновації також супроводжуються бар'єрами на ринку, включаючи структуру власності в індустрії гостинності та моделі франчайзингу. Конкурентоспроможність туристичної компанії сьогодні залежить від розвитку диференційованих можливостей, необхідних для підтримки зростання, які можна створити за допомогою інновацій.

4) До Covid-19 подорожі та туризм становили 10% світового ВВП і створювали понад 320 мільйонів робочих місць у всьому світі, що робило їх одним із найважливіших секторів світової економіки. Пандемія – перша такого масштабу в епоху глобалізації – поставила під загрозу мільйони робочих місць у галузі. Кризовий стан бізнесу подорожей та туризму у 2020 році призвів до суттєвого зниження рівня доходів галузі. Не зважаючи на складний час для бізнесу, із 2006 року до 2019 року спостерігався стабільний розвиток галузі, за рахунок чого туризм беззаперечно вважається важливим сектором економіки в різних країнах світу. Основні тренди розвитку даної галузі відіграють одну з ключових ролей в глобальній економічній активності, створенні робочих місць і в експорті послуг. До пандемії все більша кількість основних гравців у галузі приймали та дотримувалися стратегії корпоративної стійкості, які призначені для управління їх впливом на середовище, суспільство та економіку. Туризм був потужним інструментом і у розвитку громад та зменшенні нерівності, якщо він залучатиме до свого розвитку місцеве населення та всіх ключових зацікавлених сторін. Оскільки туризм генерував до пандемії мільярди зустрічей між людьми різного культурного походження, цей сектор сприяв полікультурній та міжконфесійній толерантності та порозумінню, закладаючи основу для більш мирного суспільства.

Загалом сектор туристичного бізнесу, який використовував методи сталого споживання та виробництва, до пандемії відігравав значну роль у прискоренні глобального переходу до сталого розвитку. Крім того розвиток туризму та готельно-ресторанного бізнесу спричиняв широкий спектр

екологічних, соціальних та економічних наслідків в економіках країн, сприяючи її розвитку. Пандемія спричинила різке зниження туристичних потоків, що призвело до зменшення доходів туризму та падіння його частку у світовому ВВП.

5) Глобалізація та технологічний прогрес сприяли значному зростанню міжнародного туризму в світовій економіці, частка якого становить близько десятої частини. П'ятірку країн-лідерів за обсягом доходів від міжнародного туризму очолюють Сполучені Штати, будучи величезним туристичним ринком з високорозвинутою інфраструктурою, мережею готелів, транспортною індустрією. Таїланд став одним з найважливіших туристичних напрямків, увійшовши в п'ятірку найбільших розвинених країнах світу, особливо після того, як почалося освоєння нових пляжів на південному узбережжі країни та організація культурно-освітніх поїздок до північних регіонів. До топ-країн світу за рівнем доходу від туризму входять США, Іспанія, Франція, Таїланд та Німеччина. Гонконг має найвищі показники доходів на душу населення від міжнародного туризму серед досліджуваних країн. Найпопулярнішими країнами для туристів є: Франція, Іспанія, США, Китай та Італія. У 2019 році витрати Китаю на міжнародний туризм виросли на 5,6% порівняно з 2018 роком. Китай – світовий лідер щодо найбільших витрат на міжнародний туризм. Найбільше зайнято населення в туризмі у Японії – 6817906 осіб. У першу п'ятірку щодо рівня зайнятості у туристичній індустрії входять: Японія, США, Філіппіни, Іспанія, Мексика.

Щодо регіонального внеску до міжнародних прибуттів, то у 2021 році Європа повідомила про найвищий обсяг в'їзних мандрівників – приблизно 280 мільйонів прибулих. У той же час Європа, показуючи річне зростання у 2021 році на рівня +19%, кількість міжнародних прибуття в цей регіон залишалася значно нижчою за рівень до пандемії.

6) Індустрія подорожей і туризму найбільше постраждала від спалаху COVID-19 і продемонструвала різке зниження на 98% у травні 2020 року, що відображає заборони та обмеження на поїздки по всьому світу, на тлі

превентивних заходів для стримування швидкої передачі пандемія. З січня по травень 2020 року кількість прибуття світових туристів зменшилася на 300 мільйонів порівняно з аналогічним періодом 2019 року. Першими постраждали Азіатсько-Тихоокеанський регіон і зафіксував різке падіння прибуттів на 60% із січня по травень 2020 року. Поява нинішньої пандемії призвела до глобальної економічної кризи та кризи охорони здоров'я та спричинила безпрецедентні збої у провідних секторах світової економіки.

Найбільше постраждали популярні туристичні напрямки. Вплив пандемії на туристичну індустрію можна розглядати за п'ятьма вимірами: обмеження на подорожі; комерційні рейси; заповнюваність готелю; прибуток галузі; і робочі місця. Хоча ситуація в туристичній галузі дещо покращилася у 2021 році, шлях до відновлення нелегкий. Повернення до рівня 2019 року з точки зору міжнародних прибуттів може зайняти до чотирьох років, і це відновлення залежатиме від широко поширених програм вакцинації та прийняття комплексних режимів тестування та відстеження.

Тож у 2020 році пандемія зупинила туристичну індустрію. Розробка та розповсюдження вакцин допомагають взяти вірус під контроль, але поки програми вакцинації не стануть широко доступними, обмеження на міжнародні подорожі та туризм, ймовірно, залишаться. Подорожі та туризм мали глобальний економічний вплив в епоху до COVID-19 і тому швидке та ефективне відновлення є таким важливим.

7) Поки вакцини не стануть широко доступними в усьому світі, обмеження на міжнародні поїздки та мобільність залишатиметься. Крім того, залишається дуже невизначеним, наскільки пандемія спричинить зміни в поведінці та як уряд і міжнародне співробітництво зможуть підтримувати галузь у майбутньому. Загалом сектор подорожей та туризму стикається з безпрецедентними викликами через вплив вірусу COVID-19 у всьому світі. Уряди повинні заохочувати структурні зміни, необхідні для трансформації індустрії туризму відповідно до майбутніх проблем охорони здоров'я та навколишнього середовища. Вирішення цих проблем також вимагає від

міжнародних організацій використовувати всі свої ресурси для відновлення довіри мандрівників, допомагаючи індустрії туризму адаптуватися та вижити.

Основні пріоритети політики відновлення туризму повинні зосереджуватися на: відновленні впевненості мандрівника; підтримці туристичного бізнесу для адаптації та виживання; сприянні внутрішньому туризму та підтримка безпечного повернення міжнародного туризму; наданні чіткої інформації мандрівникам і підприємствам та обмеженні невизначеності; розвитку заходів реагування для підтримки потенціалу в секторі та усунення недоліків у підтримці; посиленні співробітництва всередині та між країнами; створенні більш стійкого туризму.

Відновлення буде складним через вплив на світову економіку та світове ВВП. Зважаючи на вищевикладене, дорожня карта трансформації туризму має охоплювати п'ять пріоритетних напрямків: пом'якшення соціально-економічного впливу; підвищення конкурентоспроможності та зміцнення стійкості; розвиток інновації та цифрової трансформації туризму; сприяння стійкості та зеленому зростанню; координація та партнерство для перезапуску та трансформації сектора.

Криза, пов'язана з COVID-19, є переломним моментом для узгодження зусиль щодо підтримки засобів до існування, залежних від туризму, із ЦУР та забезпечення більш стійкого, інклюзивного, вуглецевого та ресурсоефективного майбутнього.

8) Сучасний стан впровадження обмежуючих заходів призводить до того, що одне з п'яти напрямків продовжує повністю закривати кордони, оскільки нові сплески COVID-19 впливають на відновлення міжнародного туризму. Останні дослідження показують, що досі 98% усіх напрямків мають певні обмеження на подорожі. Щодо відновлення через зняття обмежень, то 85 напрямків. Лише чотири напрямки повністю скасували всі обмеження, пов'язані з COVID-19 (Колумбія, Коста-Ріка, Домініканська Республіка та Мексика). Азіатсько-Тихоокеанський регіон залишається регіоном з найбільшою кількістю обмежень. Хоча внутрішній туризм відновився в деяких

великих країнах, це може компенсувати лише частину втрат від міжнародного туризму. Безпечне послаблення або зняття обмежень на поїздки є важливими для відновлення туризму та повернення соціальних та економічних переваг, які пропонує сектор.

Невизначеність та подальші обмеження, запроваджені через спалах Covid-19, сильно вплинули на подорожі та туристичні напрямки. Covid-19 справді прискорив впровадження нових технологій та застосувань у сфері туризму та гостинності. Безконтактна, адаптована та настроювана платформа автоматизації, що включає всі операції фронт-офіс і відповідає конкретним вимогам бізнесу, може стати рішенням, яке потребує галузь після Covid-19. Після пандемії інноваційність має значний вплив на посилення намірів туристів повернутися до туристичних місць через схильність до туристичної діяльності через катастрофу Covid-19.

9) Інноваційність стане тенденцією, що зростатиме протягом десятиліть. Індустрія туризму стикається з іншими проблемами щодо запровадження інноваційних та технологічних рішень, ніж інші сектори, оскільки ІТ обмежене такими напрямками, як прискорення бронювання, пошук місця призначення та рекомендацій місця призначення тощо. Щоб підтримувати економіку туристичної галузі в період після COVID-19, туристичним брендам доведеться застосувати інноваційну та сміливу ІТ-інфраструктуру та використовувати ширші технологічні масштаби, серед яких необхідно відзначити: віртуальну та доповнену реальність; контроль натовпу; УФ-С очищення; QR-коди в ресторанах; інструменти відстеження контактів. Таким чином, COVID-19 прискорив впровадження інновацій до сфери туризму.

Ім'я користувача:
Федосова Юлія

ID перевірки:
1011638344

Дата перевірки:
23.06.2022 00:28:23 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
23.06.2022 00:28:51 EEST

ID користувача:
100005559

Назва документа: Дипломна робота_Макаренко_ДД

Кількість сторінок: 76 Кількість слів: 16894 Кількість символів: 128327 Розмір файлу: 310.35 KB ID файлу: 1011505145

7.83% Схожість

Найбільша схожість: 4.58% з Інтернет-джерелом (<https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/408.pdf>)

7.44% Джерела з Інтернету 183 Сторінка 78

1.47% Джерела з Бібліотеки 104 Сторінка 80

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел